

VADLĪNIJAS MELIORĀCIJAS SISTĒMU BŪVNICĪBAS, PĀRBŪVES UN ATJAUNOŠANAS BŪVDARBU IZMAKSAS NOTEIKŠANAI

1. VADLĪNIJU MĒRĶIS

Vadlīnijām ir rekomendējošs raksturs un tās nav tieši piemērojamas, bet tajās norādītie normatīvie akti ir tieši piemērojami un saistoši atbalsta pretendentiem.

Vadlīniju mērķis ir sniegt skaidrojumu Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam 4.3.apakšpasākuma "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā" nosacījumiem attiecībā uz meliorācijas sistēmu būvniecības, pārbūves un atjaunošanas būvdarbu izmaksas noteikšanu, lai atbalsta pretendentiem nodrošinātu vienotu pieeju un izpratni sagatavojot projekta pieteikumu. Vadlīnijās noteiktais ir jāievēro būvniecības tehniskā projekta izstrādē.

Vadlīnijās ir apkopota informācija, ar kuru nepieciešams būtu iepazīties pirms pretendēt uz atbalstu 4.3.apakšpasākuma "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā".

Vadlīnijas ir izstrādātas ņemot vērā zemāk minētos normatīvos aktus, balstoties uz audita rezultātiem un ekspertu ieteikumiem.

2. TIESISKĀ BĀZE

Šī pasākuma īstenošanu nosaka:

2.1. ES NORMATĪVIE AKTI

2.1.1. Eiropas Parlamenta un Padomes (ES) 2013.gada 17.decembra **Regula Nr.1303/2013** ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (65.pants);

2.1.2. Eiropas Parlamenta un Padomes (ES) 2013.gada 17.decembra **Regula Nr.1305/2013** (45.pants) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr.1698/2005;

2.1.3. Komisijas 2014.gada 17.jūnija **Regula (ES) Nr.651/2014** (I pielikums), ar ko noteiktas kuru konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108.pantu;

2.2. LATVIJAS LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2014.-2020.GADAM

2.3. NACIONĀLIE NORMATĪVIE AKTI

2.3.1. Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra Noteikumi Nr.600 "Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos";

2.3.2. Saistītie normatīvie akti:

2.3.2.1. Būvniecības likums;

2.3.2.2. Ministru kabineta 2014.gada 19.augusta noteikumi Nr.500 „Vispārīgie būvnoteikumi”;

2.3.2.3. Meliorācijas likums

2.3.2.4. Ministru kabineta 2014.gada 16.septembra noteikumi Nr.550 “Hidrotehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumi”;

2.3.2.5. Ministru kabineta 2015.gada 30.jūnija noteikumi Nr.329 “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 224-15 “Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves”;

2.3.2.6. Ministru kabineta 2017.gada 3.maija noteikumiem Nr.239 «Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 "Būvizmaksu noteikšanas kārtība»» (spēkā no 27.05.2017.).

3. TERMINU UN SAĪSINĀJUMU SKAIDROJUMS

LAP 2014-2020 – Latvijas Lauku attīstības programma 2014.-2020.gadam

ELFLA – Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai

Noteikumi Nr.600 - Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra Noteikumi Nr.600 “Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu konkursu veidā pasākumam "Ieguldījumi materiālajos aktīvos””

Vadlīnijas – Vadlīnijas atbalsta pretendenta par Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam 4.3. apakšpasākumu "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā" Meliorācijas sistēmu būvniecības, pārbūves un atjaunošanas būvdarbu izmaksas aprēķināšana

Apakšpasākums – LAP 2014-2020 4.3. apakšpasākums "Atbalsts ieguldījumiem lauksaimniecības un mežsaimniecības infrastruktūras attīstībā"

4. ATBALSTA PASĀKUMA APRAKSTS

Ieviešot ELFLA līdzfinansēto LAP 2014-2020 Apakšpasākumu, tiek atbalstītas investīcijas meliorācijas sistēmu pārbūvei un atjaunošanai lauksaimniecības un meža zemēs un lauksaimniecības infrastruktūras (laukumi pie ražošanas objektiem, dzelzceļa pievadi) attīstībai - būvniecībai un pārbūvei.

4.1. APAKŠPASĀKUMA MĒRĶIS

Uzlabot infrastruktūru, kas attiecas uz lauksaimniecības attīstību, meža ražības paaugstināšanu, audzes veselības un kokmateriālu kvalitātes uzlabošanu, saglabājot un uzlabojot meža ilgtermiņa ieguldījumu globālajā oglekļa apritē, uzturot bioloģisko daudzveidību un nodrošinot klimata pārmaiņu mazināšanu, kā arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozares konkurētspējas paaugstināšanu.

(Noteikumu Nr.600 3.3.apakšpunkts)

4.2. PROJEKTA ĪSTENOŠANAS TERITORIJA

Pasākums attiecas uz lauku teritoriju – Latvijas teritorija (Noteikumu Nr.600 8.punkts)

5. UZ MELIORĀCIJAS BŪVDARBU VEIDIEM NOTEIKTAJĀM IZMAKSĀM ATTIECINĀMIE BŪVDARBI

(saskaņā ar Noteikumu Nr.600 8.pielikumu)

Nr. p. k.	Būvdarbu veids	Būvdarbu veidā ietvertās tāmes pozīcijas
1.	Meliorācijas sistēmu pārbūve, atjaunošana:	
1.1.	gultnes (izrokamās grunts apjoms lauksaimniecības zemēs)	<ul style="list-style-type: none"> - būvass nospraušana dabā, - apauguma un kritalu novākšana (ūdensaugu, krūmu, atsevišķi augošu koku novākšana, celmu raušana), - bebru aizsprostu novākšana, - grunts un biomasas rakšana, - piesērējuma tīrīšana no caurtekām, - ietekošo grāvju šķērsošana, ierīkojot pagaidu caurtekas vai aizberot un atrokot grāvja posmus - ietekošo grāvju pievienošana, nepieciešamības gadījumos ietekošā grāvja galu nostiprināšana, - izraktās grunts izlīdzināšana, t.sk. agrāk raktās grunts izlīdzināšana vai aizvešana, - atbērtnes sakārtošana (diskošana, apauguma palieku, akmeņu un celmu novākšana vai novietošana būvprojektā norādītajā vietā), -virszemes noteces novadīšana, tekņu izbūve virszemes noteces novadīšanai, nogāzes nostiprinājums ar ģeosintētisku materiālu, nogāzes nostiprinājums ar akmens šķembu bērumu, - videi draudzīgās meliorācijas sistēmu elementu izbūve: akmeņu krāvums, sedimentācijas baseins, divpakāpju grāvis, meandrs, mitrājs.
1.2.	gultnes (izrokamais grunts apjoms meža zemēs)	<ul style="list-style-type: none"> - būvass nospraušana dabā, - apauguma novākšana nocērtamajā joslā (celmu josla [2 m], atbērtne [6 m] grāvja gultne un berma [1 m]), -atsevišķi augošu koku novākšana, celmu izraušana celmu joslā, atbērtnē un grāvja gultnē, -izrakto akmeņu un izrauto celmu novietošana būvprojekta paredzētajā vietā, -bebru aizsprostu novākšana, - grunts un biomasas rakšana, - ietekošo grāvju šķērsošana, ierīkojot pagaidu caurtekas vai aizberot un atrokot grāvja posmus

		<ul style="list-style-type: none"> -ietekošo grāvju pievienošana, nepieciešamības gadījumos ietekošā grāvja galu nostiprināšana, - izraktās grunts izlīdzināšana, t.sk. agrāk raktās grunts izlīdzināšana, - atbērtnes sakārtošana (apauguma palieku, akmeņu un celmu novākšana un novietošana būvprojektā norādītajā vietā), -virszemes noteces novadīšanas: tekņu izbūve virszemes noteces novadīšanai, nogāzes nostiprinājums ar ģeosintētisku materiālu, nogāzes nostiprinājums ar akmens šķembu bērumu, - videi draudzīgo meliorācijas sistēmu izbūve: akmeņu krāvums, sedimentācijas baseins, divpakāpju grāvis, meandrs, mitrājs.
1.3.	drenu sistēmas	<ul style="list-style-type: none"> -esošās drenāžas kolektoru trasu atrašana un atrakšana, - esošās drenāžas skalošana, - jaunās drenāžas būvass nospraušana dabā, - apauguma novākšana uz drenu trases, - virsūdeņu novadīšana pirms drenāžas izbūves, - drenu tranšejas rakšana un pamatnes sagatavošana, - drenu caurules un filtrējošā materiāla kārtas ieklāšana, - drenu caurules pievienošana pastāvošai drenu sistēmai, - drenu caurules apbēršana ar 20 cm biezu augsnes apbēruma kārtu - drenu filtru un virszemes ūdens uztvērēju izbūve, - tranšejas pilnīga aizbēršana,
1.4.	caurtekas diametrā līdz 0,6 m (ieskaitot)	<ul style="list-style-type: none"> -būvbedres rakšana, - ūdens atsūkņēšana no būvbedres - agrāk iebūvēto cauruļu izcelšana un utilizācija, - pamatnes nolīdzināšana un blietēšana no izraktās minerālgrunts vai pievestās smilts, - cauruļu piegāde, iecelšana un montāža būvbedrē, - būvbedres aizbēršana pa kārtām ar blietēšanu no minerālgrunts vai pievestas smilts, - ceļa seguma izbūve (virs caurtekas), - caurteku gala nostiprinājuma izbūve, - gultnes un nogāzes nostiprinājumu izbūve caurteku galos, - no būvbedres izraktās grunts izlīdzināšana vai aizvešana, - aizsargbarjeras un signālstabiņu uzstādīšana - satiksmes organizācija būvdarbu laikā
1.5.	caurtekas diametrā virs 0,6 līdz 1 m (ieskaitot)	<ul style="list-style-type: none"> -būvbedres rakšana, - apvedkanāla ierīkošana vai ūdens atsūkņēšana no būvbedres - agrāk iebūvēto cauruļu izcelšana un utilizācija, - pamatnes nolīdzināšana un blietēšana no izraktās minerālgrunts vai pievestās smilts,

		<ul style="list-style-type: none"> - cauruļu piegāde, iecelšana un montāža būvbedrē, - būvbedres aizbēršana pa kārtām ar blietēšanu no minerālgrunts vai pievestas smilts, - ceļa seguma atjaunošana (virs caurtekas) un caurteku gala nostiprinājuma izbūve, - gultnes un nogāzes nostiprinājumu izbūve caurteku galos, - no būvbedres izraktās grunts izlīdzināšana vai aizvešana - aizsargbarjeras un signālstabiņu uzstādīšana. - satiksmes organizācija būvdarbu laikā
1.6.	caurtekas diametrā virs 1 m	<ul style="list-style-type: none"> -būvbedres rakšana, - apvedkanāla ierīkošana vai ūdens atsūkņēšana no būvbedres - agrāk iebūvēto cauruļu izcelšana un utilizācija, - pamatnes nolīdzināšana un blietēšana no izraktās minerālgrunts vai pievestās smilts, - cauruļu piegāde, iecelšana un montāža būvbedrē, - ģeosintētisko materiālu pielietojums pēc projekta (ģeotekstils, ģeorežģis u.c) - būvbedres aizbēršana pa kārtām ar blietēšanu no minerālgrunts vai pievestas smilts, - ceļa seguma izbūve (virs caurtekas), - caurteku galu nostiprinājumu izbūve, - gultnes un nogāzes nostiprinājumu izbūve caurteku galos, - no būvbedres izraktās grunts izlīdzināšana vai aizvešana, - aizsargbarjeras un signālstabiņu uzstādīšana - satiksmes organizācija būvdarbu laikā
1.7.	Saspiestā riņķa formas liela diametra caurtekas ar šķērsriezuma laukumu sākot no 2 m ²	<ul style="list-style-type: none"> -būvbedres rakšana, - apvedkanāla ierīkošana vai ūdens atsūkņēšana no būvbedres - agrāk iebūvēto cauruļu izcelšana un utilizācija, - pamatnes nolīdzināšana un blietēšana no izraktās minerālgrunts vai pievestās smilts, - cauruļu piegāde, iecelšana un montāža būvbedrē, - ģeosintētisko materiālu pielietojums pēc projekta (ģeotekstils, ģeorežģis u.c) - saspiestā diametra caurteku izbūve, - būvbedres aizbēršana pa kārtām ar blietēšanu no pievestas smilts, - ceļa seguma atjaunošana un caurteku gala nostiprinājuma izbūve, - gultnes un nogāzes nostiprinājumu izbūve caurteku galos, - no būvbedres izraktās grunts izlīdzināšana vai aizvešana, - aizsargbarjeras un signālstabiņu uzstādīšana.

		- satiksmes organizācija būvdarbu laikā
2.	Valsts nozīmes ūdensnotekas nogāzes un gultnes nostiprinājumi:	Saskaņā ar uzņēmumu tehniskajiem noteikumiem – LV UTN 90000064161-01-2008 “Gultņu nostiprinājumi”
3.	Drenu aka	-būvbedres rakšana, - ūdens atsūkņēšana vai novadīšana no būvbedres, -agrāk iebūvēto grodu izcelšana un utilizācija, - pamatnes sagatavošana, - drenu akas izbūve, - ieteško un izteško drenu kolektoru pievienošana, -filtrelementu izbūve, - būvbedres aizbēršana ar grunts blietēšanu pa 20 cm biezos slāņos, - signālmietīņu uzstādīšana, - videi draudzīgās meliorācijas sistēmu elementu izbūve: divpusējās mitruma regulēšanas konstrukcijas drenu kontrolakās.
4.	Drenu iztekas (Ø līdz 250 mm)	- esošo kolektoru šurfešana (rokot atbērtnes joslā paralēli gultnei) - būvbedres rakšana, - pamatnes sagatavošana, - iztekas caurules izbūve, - kolektora un iztekas caurules savienošana un noblīvēšana, - drenu iztekas caurules noenkurošana, - tranšejas aizbēršana pa ar 20 cm biezu slāņu noblietēšanu, -drenu iztekas ierīkošanas vietas nostiprināšana ar ģeosintētiskajiem materiāliem, - 20 cm augsta valnīša izbūve uz novadgrāvja krotas, - videi draudzīgās meliorācijas sistēmu elementu izbūve: drenu kolektoru iztekā, - dzelzsbetona tekņu izbūve,
	Drenu iztekas (Ø virs 300 mm)	- esošo kolektoru šurfešana (rokot atbērtnes joslā paralēli gultnei) - būvbedres rakšana, - betona pamatojuma izbūve, - iztekas caurules iebūve, - kolektora un iztekas caurules savienošana un noblīvēšana, - tranšejas aizbēršana pa 20 cm bieziem slāņiem ar noblietēšanu, -drenu iztekas ierīkošanas vietas nostiprināšana ar ģeosintētiskajiem materiāliem - 20 cm augsta valnīša izbūve uz novadgrāvja krotas, -dzelzbetona gala sienas izbūve, -iztekas izplūdes nogāzes nostiprinājuma izbūve -grāvja nogāzes un dībena nostiprinājumu izbūve - videi draudzīgās meliorācijas sistēmu elementu izbūve

	drenu kolektoru iztekā,
--	-------------------------

Iepriekšminētas būvdarbu veidu izmaksu sastāvā ietilpst:

1. Darba samaksa;
2. Materiālu izmaksas;
3. Mehānismu izmaksas;
4. Virsizdebumi;
5. Peļņa
6. Darba devēja sociālais nodoklis

Būvdarbu lokālajai tāmēi jāatbilst MK 03.05.2017. noteikumiem Nr.239 “Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 501-17 “Būvzīmumu noteikšanas kārtība”” (spēkā no 27.05.2017.)

6. MELIORĀCIJAS BŪVDARBU VEIDU NOTEIKTAJĀS IZMAKSĀS NEIEKĻAUTIE BŪVDARBI

Būvdarbi, kas nav iekļauti MK 30.09.2014. noteikumu Nr.600 8.pielikuma noteiktajās izmaksās.

N.p.k.	Būvdarbi	Tehniskie noteikumi
1.	Kājnieku laipas - neatjaunojamo laipu demontāža	Saskaņā ar uzņēmumu tehniskajiem noteikumiem – LV UTN 90000064161-01-2008 “Kājnieku laipas” izbūve.
2.	Inženierbūvju šķērsojumi	Saskaņā ar inženierbūvju īpašnieku izdotiem tehniskajiem noteikumiem.
3.	Inženierbūves izpildmērījumu sagatavošana	Saskaņā ar uzņēmumu tehniskajiem noteikumiem – LV UTN 90000064161-07-2009 “Būvdarbu izpilde un būvju nodošana ekspluatācijā”.